

ських і кандидатських дисертацій за спеціальностями «фізіологія рослин» і «генетика». Його неодноразово обирали президентом Українського товариства генетиків і селекціонерів ім. М.І. Вавилова. Володимир Васильович — головний редактор журналу «Фізіологія и биохимия культурных растений», член редколегій часописів «Цитология и генетика», «Вісник українського товариства генетиків і селекціонерів», «Науковий вісник Ужгородського університету (Серія: Біологія)», «Сортовивчення та охорона прав на сорти рослин», «Насінництво».

У центрі незмінної уваги В.В. Моргуна — питання продовольчої безпеки держави та відстоювання її інтересів і незалежності в галузі селекції рослин та насінництва, створення й широкого впровадження нових перспективних сортів озимої пшениці та гібридів кукурудзи в аграрний сектор країни. Під керівництвом ученого значно зріс авторитет Інституту фізіології рослин і генетики НАН України, його розробки набули широкого визнання. Протягом останніх десяти років інститут посідає перші місця в конкурсах установ НАН України за досягнення найкращих показників у винахідницькій роботі.

Визначні особисті заслуги Володимира Васильовича перед державою в розвитку вітчизняної науки принесли йому заслужений авторитет і повагу. В.В. Моргун — двічі лауреат

Державної премії України в галузі науки і техніки та Державної премії СРСР, премії президентів академій наук України, Білорусі і Молдови, премії ім. В.Я. Юр'єва НАН України. Його нагороджено орденами князя Ярослава Мудрого V ступеня, Жовтневої революції та «Знак Пошани», нагрудним «Знаком Пошани», почесними грамотами Президента НАН України та численними медалями, дипломами і грамотами. За професійні заслуги Володимирові Васильовичу присвоєно звання «Кращий винахідник сільського господарства СРСР», «Кращий винахідник Академії наук УРСР», «Винахідник року НАН України у 2004 році», «Заслужений діяч науки і техніки України», «Лідер агропромислового комплексу 2004 року», «Лідер України». Він переможець у номінації «Людина року 1997» Ради Американського бібліографічного інституту міжнародних досліджень. У 2001 р. його обрано почесним академіком Угорської академії наук.

Указом Президента України від 7 березня 2008 р. В.В. Моргуну присвоєно звання Героя України із врученням ордена Держави.

Наукова громадськість, колеги та учні щиро вітають Володимира Васильовича з ювілеєм, зичать йому міцного здоров'я, творчого довголіття, успіхів у всіх починаннях і нових наукових звершень задля добра Вітчизни.

70-річчя

академіка НАН України І.К. ЯНСОНА

18 березня виповнилося 70 років відомому українському фізику академікові НАН України Ігорю Кіндратовичу Янсону.

І.К. Янсон народився 1938 р. у Харкові. Після закінчення в 1961 р. Харківського університету його діяльність нерозривно пов'язана з Фізико-технічним інститутом низьких

температур ім. Б.І. Веркіна НАН України, де вчений уже майже сорок років завідує відділом. Тут у 1966 р. він захистив кандидатську, а у 1976 р. — докторську дисертації. З 1979 року Ігор Кіндратович — член-кореспондент Національної академії наук України, а з 1992 р. — дійсний член НАН України.

У колі наукових інтересів І.К. Янсона проблеми фізики твердого тіла, низькотемпературної фізики металів та біофізики. Він зробив фундаментальний внесок у фізику надпровідного стану речовини. Піонерською є його робота, результатом якої стало спостереження нестационарного ефекту Джо-зефсона в надпровідниках, що вже на початку наукової кар'єри вченого принесло йому світове визнання. Широковідомі й подальші експериментальні дослідження Ігоря Кіндратовича слабкої надпровідності, непружної тунельної спектроскопії твердих тіл і біофізичні роботи з визначення енергії зв'язку в молекулярних кристалах.

І.К. Янсону належить відкриття нового методу дослідження енергетичного спектра провідників — мікроконтактної спектроскопії, який отримав міжнародне визнання. Він установив, що електричні характеристики точкових контактів за низьких температур містять детальну інформацію про енергетичний спектр взаємодії електронів провідності та коливачів кристалічної ґратки — фононів.

Наступні роботи вченого пов'язані з вивченням квантових і мезоскопічних ефектів у ультрамалих мікроконтактах, дослідженнями фундаментальних властивостей нових актуальних сполук і матеріалів. Останнім часом метод мікроконтактної спектроскопії, який розробив Ігор Кіндратович, набуває дедалі більшої актуальності у зв'язку із застосуванням у нанофізиці, зо-

крема в дослідженні процесів переносу заряду та спіну в нанорозмірних об'єктах і вивченні змін їхніх магнітних властивостей під впливом струму надвисокої густини. Нещодавно завдяки методам мікроконтактної спектроскопії було продемонстровано можливість формування спін-вентильної структури на атомному рівні.

Перу вченого належать п'ять монографій та більше ніж 250 наукових статей у міжнародних періодичних виданнях. Серед учнів Ігоря Кіндратовича шість докторів і близько 30 кандидатів наук. Протягом багатьох років він був професором кафедри низьких температур Харківського державного університету, в якому йому також присвоєно звання почесного професора. І.К. Янсон — член редколегії журналу «Фізика низьких температур», входить до складу спеціалізованої ради із захисту докторських дисертацій при Фізико-технічному інституті низьких температур ім. Б.І. Веркіна НАН України.

Учений — заслужений діяч науки і техніки України. Його наукові досягнення відзначено Державною премією України, преміями Європейського фізичного товариства та фонду Олександра фон Гумбольдта, що свідчить про величезні заслуги І.К. Янсона в утвердженні міжнародного авторитету української науки.

Наукова громадськість, колеги та учні щиро вітають Ігоря Кіндратовича з ювілеєм, зичать йому здоров'я, нових звершень на науковій ниві, втілення всіх задумів.

80-річчя члена-кореспондента НАН України Ю.Ю. ТРОХИМЧУКА

17 березня виповнилося 80 років відомому у фахових колах ученому в галузі теорії функцій і топології членові-кореспондентові НАН України Юрію Юрійовичу Трохимчуку.

Ю.Ю. Трохимчук народився 1928 р. у Києві в родині вчителів російської та української мови і літератури. У 1944 р. він закінчив середню школу в Казахстані. Тоді ж його батьки були направлені на робо-